

Ritva Elomaa ps ym.

Toimenpidealoite ruoantuottajien työhyvinvoinnin ja henkisen kestokyvyn tukemisesta

Eduskunnalle

Suomen maatalous on kriisitilassa ja tilojen kannattavuus koetuksella. Tilanteen taustalla ovat muun muassa alhaiset tuottajahinnat, rehujen ja lannoitteiden kallistuminen sekä polttoaineiden ja sähkön hinnannousu. Monet suomalaiset ruoantuottajat eivät saa käytännössä palkkaa tekevästään työstä, ja monien tilojen tulos on miinusmerkkinen. On selvää, että tilanne on todella kuormittava tilallisille. Jotta suuren mittaluokan konkurssiaalto vältettäisiin, tulee kustannuskriisin ratkomisen lisäksi edistää ruoantuottajien työhyvinvointia ja henkistä kestokykyä.

Ruoantuottajien henkiseen jaksamiseen voidaan vaikuttaa vahvistamalla heidän asemaansa poliittisessa päätöksenteossa. Maatalousyrittäjien lomituspalveluja tulisi kehittää, jotta kovan työn tekijät voisivat edes joskus pitää lomaa ja hieman hengähtää. Myös yleisen byrokratian karsiminen toisi helpotusta tuottajien arkeen. Suuremman linjan toimien lisäksi tarvitaan täsmätoimia työhyvinvoinnin ja henkisen kestokyvyn vahvistamiseksi. Maatalousyrittäjillä ei ole tukena automaattisesti vastaavia työhyvinvointi- ja työterveyspalveluja, kuten monilla palkansaajilla. Tähän haasteeseen tulee vastata luomalla näitä palveluja esimerkiksi panostamalla erilaisiin valtakunnallisiin projekteihin. Luonnollisesti tämä on huomioitava budjetissa.

Suomessa aloitettiin Välitä viljelijästä -projekti vuonna 2016. Projektin tarkoitus on tarjota maatalousyrittäjille maksutonta ja luottamuksellista apua silloin, kun henkiset voimavarat tai taloudelliset resurssit ovat koetuksella. Matalan kynnyksen apua on tarjolla muun muassa jaksamisen tukemiseen, vaikeisiin perhetilanteisiin, maatilayrittämisen haasteisiin sekä talousongelmiin. Projektin toiminta nojaa työkykykoordinaattorikoulutuksen saaneiden hyvinvointityöntekijöiden verkostoon, jotka ratkovat ongelmia asiakkaita yksilöllisesti kuunnellen. Välitä viljelijästä -toiminta tulisi vakinaistaa ja kohdentaa siihen lisää resursseja, joiden myötä toimintaa voisi laajentaa. Hyväksi koetun toimintamallin jatkaminen on perusteltua, ja olisi tärkeää, että viljelijät saisivat tiedon hankkeen jatkamisesta mahdollisimman pian, koska tiloilla eletään nyt vaikeita aikoja. Myös muiden vastaavien hankkeiden toteuttamista tulisi myös edistää.

Monen ruoantuottajan jaksaminen on äärirajoilla, mistä on jo seurannut surullisia kohtaloita tiloilla. Ihmisten pahoinvointi heijastuu usein myös eläinten oloihin. Avun järjestäminen on erityisen tärkeää vallitsevassa tilanteessa maatalouden kannattavuuden ollessa heikolla tasolla. Ruoantuotannon omavaraisuuden turvaaminen on yksi huoltovarmuuden peruspilareista. Koska ruoantuottajat ovat jo vuosia taistelleet heikon kannattavuuden kanssa ja tilanne on lyhyessä ajassa kärjistynyt kustannuskriisin seurauksena, tarvitaan tehokkaita toimia välittömästi tilanteen helpotta-

Toimenpidealoite TPA 55/2022 vp

miseksi. Monipuoliset ruoantuottajien jaksamista edistävät tukitoimet ovat perusteltuja niin huoltovarmuuden kuin laadukkaan ja puhtaan kotimaisen ruoan saatavuuden varmistamiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ruoantuottajien työhyvinvoinnin ja henkisen kestäkyvyn edistämiseksi.

Helsingissä 4.5.2022

Ritva Elomaa ps
Mikko Lundén ps
Jenna Simula ps
Juho Eerola ps
Jussi Halla-aho ps
Petri Huru ps
Olli Immonen ps
Ari Koponen ps
Jari Koskela ps
Jouni Kotiaho ps
Rami Lehto ps
Leena Meri ps
Jani Mäkelä ps
Veikko Vallin ps
Ville Vähämäki ps
Ville Tavio ps
Arto Satonen kok
Toimi Kankaanniemi ps
Mikko Kärnä kesk
Peter Östman kd
Esko Kiviranta kesk
Lulu Ranne ps
Minna Reijonen ps
Kaisa Juuso ps
Sebastian Tynkkynen ps
Sheikki Laakso ps
Jukka Mäkyne ps
Mari Rantanen ps
Vilhelm Junnila ps
Merja Kyllönen vas
Jari Myllykoski vas
Marko Kilpi kok